

1 - Moje pravice med preiskavo

A. Sem tuj/-a državljan/-ka. Ali to vpliva na preiskavo?

Ne, načeloma to ne vpliva na preiskavo.

Če ne morete ustrezno komunicirati v nemščini, imate pravico, da zaprosite za tolmača, ki bo brezplačno dodeljen za čas vašega zaslišanja. Če tolmač ni prisoten, vam ni treba in ne smete odgovarjati na vprašanja. Tolmač vam bo tolmačil zastavljena vprašanja v jezik, ki ga razumete. Prav tako bo tolmačil vaše odgovore nazaj v nemščino.

Tolmač mora v vsakem primeru tolmačiti informacije in napotke o pravnih vprašanjih, ki ste jih po zakonu dolžni prejeti. Če želite, vam lahko tolmač pomaga tudi pri pogovorih z dodeljenim zagovornikom (vendar ne z odvetnikom po vaši izbiri).

Če ste prejeli obvestilo o sklepu s strani tožilstva ali o sodni odločbi, lahko prav tako zahtevate pomoč pri prevodu teh dokumentov. Če si želite ogledati spis, vam bo prevajalec pomagal le, če nimate zagovornika in je nerazumno pričakovati, da si boste sami priskrbeli prevod pomembnih delov spisa.

B. Katere so faze preiskave?

- Namen kazenske preiskave je ugotoviti, ali je bilo kaznivo dejanje storjeno in kdo ga je v tem primeru storil.
- Ko so preiskave zoper osebo, osumljeno določenega kaznivega dejanja, izvedene, se ta oseba šteje za obtoženo.
- Sodišče mora sprejeti določene ukrepe v okviru preiskave. Rekonstruirati mora kaznivo dejanje in opraviti tako imenovane kontradiktorne postopke. Državni tožilec in obtoženec sta, skupaj z zagovornikom obtoženca, prisotna pri teh postopkih in imata pravico zastavljati vprašanja zaslišani osebi. Tožilstvo lahko tudi zahteva od sodišča, da pridobi nadaljnje dokaze, če meni, da je to potrebno v javnem interesu.
- Tožilstvo in/ali oddelek za kazenske preiskave lahko večino korakov preiskave opravita na lastno pobudo brez soglasja sodišča. Ti koraki vključujejo zlasti poizvedbe in zaslišanja, pa tudi ugotavljanje identitete oseb, zaseg premoženja, preiskave oblačil osebe in drugih predmetov v njeni lasti itd.
- Z odločbo sodišča se odredi in podaljša pripor. Enako velja za uporabo prisilnih ukrepov v povezavi s temeljnimi pravicami (npr. preiskava prostorov, ki jih ščitijo pravice lastnikov stanovanj, dostop do bančnih računov, prisluškovanje telefonskim pogovorom ali analiza podatkov v telefonu).
- Tožilstvo mora prekiniti preiskavo, če kaznivo dejanje ni bilo storjeno ali če ugotovljena dejstva ne zadostujejo za pregon obtoženca. V vseh drugih primerih, v katerih so dejstva določena z zadostno gotovostjo, mora tožilstvo vložiti tožbo pri pristojnem sodišču.
- Tožilstvo lahko odstopi od nadaljnega pregona (preusmeritev) v primerih, ki jih ni mogoče prekiniti, vendar se izrekanje kazni ne zdi potrebno, ker obtoženec (v večini primerov) plača denarno kazen. Preusmeritev ni mogoča, če je posledica kaznivega dejanja smrt osebe ali če kaznivo dejanje spada pod pristojnost sodišča s porotnimi sodniki ali porotnega sodišča, z drugimi besedami v primerih, ko je izrečena zaporna kazen več kot petih let (praviloma).

i. Zbiranje dokazov/Pooblastila preiskovalcev

Sodišče mora sprejeti določene ukrepe v okviru preiskave. Rekonstruirati mora kaznivo dejanje in opraviti tako imenovane kontradiktorne postopke. Državni tožilec in obtoženec sta, skupaj z zagovornikom obtoženca, prisotna pri teh postopkih in imata pravico zastavljati vprašanja zaslišani osebi. Tožilstvo lahko tudi zahteva od sodišča, da pridobi nadaljnje dokaze, če meni, da je to potrebno v javnem interesu.

Tožilstvo, ki vodi oddelek za kazenske preiskave, je odgovorno za izvajanje preiskav. Oddelek za kazenske

preiskave sproži preiskavo na lastno pobudo, če tretja oseba vloži prijavo na policiji ali po naročilu državnega tožilca.

Tožilstvo ali oddelek za kazenske preiskave vas mora v vsakem primeru obvestiti, da vas preiskuje in zakaj. Poleg tega morate biti obveščeni, da kot obtoženec niste dolžni podati izjave in da se lahko vaša izjava, če jo podate, uporabi kot dokazno sredstvo zoper vas.

Če ste storili kaznivo dejanje, katerega ste obtoženi, in to priznate (če priznate krivdo), bo to pomembna olajševalna okoliščina, ko bo sodišče odločalo o vaši kazni. Vendar pa priznanje krivde ne bo vplivalo na potek sojenja.

ii. Policijsko pridržanje

Tožilstvo in/ali oddelek za kazenske preiskave lahko večino korakov preiskave opravita na lastno pobudo brez soglasja sodišča. Ti koraki vključujejo zlasti poizvedbe in zaslišanja, pa tudi ugotavljanje identitete oseb, zaseg premoženja, preiskave oblačil osebe in drugih predmetov v njeni lasti itd.

iii. Zaslišanje

iv. Pripor

Z odločbo sodišča se odredi in podaljša pripor. Enako velja za uporabo prisilnih ukrepov v povezavi s temeljnimi pravicami (npr. preiskava prostorov, ki jih ščitijo pravice lastnikov stanovanj, dostop do bančnih računov, prisluškovanje telefonskim pogovorom ali analiza podatkov v telefonu).

V priporu ste lahko pridržani le, če obstaja resen sum, da ste storili kaznivo dejanje, in če je pridržanje utemeljeno (nevarnost pobega, nevarnost uničenja dokazov ali nevarnost storitve kaznivega dejanja). Za prijetje (s strani uslužbencev oddelka za kazenske preiskave) je potrebno soglasje sodišča, razen če vas zalotijo pri dejanju ali obstaja neposredna nevarnost.

Pripor odredi sodišče in se izvede v zaporu. Oddelek za kazenske preiskave vas lahko pridrži za največ 48 ur, preden vas preda sodišču brez nepotrebnega odlašanja.

V zakonu ni določeno, ali lahko o svojem pridržanju obvestite družino ali prijatelje in kako lahko to storite. Za pomoč pri teh zadevah so vam v vsakem zaporu na voljo socialne službe.

Odločba o vašem priporu mora biti prebrana pred vami, po potrebi s pomočjo tolmača. Prejeti morate pisni izvod te odločbe. V njej mora biti navedena narava kaznivega dejanja, za katerega obstaja resen sum, da ste ga storili. Prav tako morajo biti navedena vsa dejstva, ki po mnenju sodišča utemeljujejo vaše pridržanje.

Ves čas vašega pripora vas mora zastopati zagovornik. Če ga ne imenujete sami, vam ga bo dodelilo sodišče.

Sodišče izda odločbo o odreditvi pripora na ustnem zaslišanju.

V treh dneh se lahko zoper odločbo o odreditvi, ali pozneje podaljšanju, pripora pritožite pri višjem deželnem sodišču.

Vsaka odločitev o priporu velja za omejeno obdobje. Odločba o odreditvi pripora velja 14 dni. Odločba o prvem podaljšanju pripora velja en mesec. Vsaka naslednja odločba o podaljšanju vašega pridržanja velja dva meseca.

Skupni čas pripora ne sme biti daljši od šestih mesecev, vendar se lahko zaradi teže kaznivega dejanja podaljša.

C. Kakšne so moje pravice med preiskavo?

Glede na različne korake in faze preiskave imate različne pravice:

- preiskava in pridobivanje dokazov;
- prijetje in pripor;
- kazenske obtožnice;
- priprave za sojenje z zagovornikom.

Vsekakor imate ne glede na konkretno fazo postopka vedno naslednje pravice:

- čim prej morate biti obveščeni, da zoper vas poteka preiskava, katerega kaznivega dejanja ste osumljeni in katere so vaše glavne procesne pravice;
- med vsako fazo postopka imate pravico, da izberete lastnega zagovornika ali zaprosite za pravno pomoč zagovornika. Če gre za kompleksna dejstva ali pravna vprašanja, lahko zaprosite za pravno pomoč zagovornika, ki vam bo dodeljen za celotni postopek. To velja zlasti v kazenskih postopkih zoper tujce, ki niso seznanjeni z avstrijskim pravnim sistemom. V vseh zadevah, ki zahtevajo tako imenovano obvezno obrambo, vam bo vsekakor dodeljen zagovornik, če ga ne imenujete sami. Če vas ne zastopa zagovornik, ki izvaja storitev brezplačne pravne pomoči, sami križete stroške dodeljenega zagovornika.

Najpomembnejše faze, kjer morate imeti zagovornika, so: celotno obdobje pripora, celotni postopek institucionalizacije kršiteljev, ki imajo težave z duševnim zdravjem, postopki pred sodiščem s porotnimi sodniki ali porotnim sodiščem ali sojenje po sodniku posamezniku, če se za kaznivo dejanje lahko naloži zaporna kazen, daljša od treh let.

- Ogled spisa;
- podajanje pripomb k trditvam zoper vas ali molk;
- zahteva za pridobivanje dokazov;
- pritožba zoper ukrepe tožilstva ali oddelka za kazenske preiskave in zoper odločbe sodišča;
- dodelitev prevajalca/tolmača.

i. Kako je z upravičenostjo do tolmača ali prevajalca?

Če ne morete ustrezno komunicirati v nemščini, imate pravico, da zaprosite za tolmača, ki bo brezplačno dodeljen za čas vašega zaslišanja. Če tolmač ni prisoten, vam ni treba in ne smete odgovarjati na vprašanja. Tolmač vam bo tolmačil zastavljena vprašanja v jezik, ki ga razumete. Prav tako bo tolmačil vaše odgovore nazaj v nemščino.

Tolmač mora v vsakem primeru tolmačiti informacije in napotke o pravnih vprašanjih, ki ste jih po zakonu dolžni prejeti. Če želite, vam lahko tolmač pomaga tudi pri pogovorih z dodeljenim zagovornikom (vendar ne z odvetnikom po vaši izbiri).

Če ste prejeli obvestilo o sklepu s strani tožilstva ali o sodni odločbi, lahko prav tako zahtevate pomoč pri prevodu teh dokumentov. Če si želite ogledati spis, vam bo prevajalec pomagal le, če nimate zagovornika in je nerazumno pričakovati, da si boste sami priskrbeli prevod pomembnih delov spisa.

ii. Kakšne so moje pravice do obveščeni in dostopa do spisa?

Kot obtoženec imate pravico, da si ogledate spis in tako izveste več o dokazih, ki vas bremenijo. V izjemnih primerih posamezni deli spisa morda niso na voljo za ogled. Imate pravico, da kadar koli predstavite svoje dokaze.

iii. Kakšne so moje pravice v zvezi z dostopom do odvetnika in do obveščeni tretje osebe o mojem položaju?

Ni vam treba imeti odvetnika, razen v primerih, ko je zastopanje z zagovornikom zahtevano. Vsekakor pa imate ne glede na to, ali ste pridržani ali ne, pravico, da se kadar koli posvetujete z odvetnikom, če to želite. Pri pogovorih z dodeljenim zagovornikom vam mora biti na voljo tudi tolmač.

Če vam je odvzeta prostost in poznate ime odvetnika, za katerega želite, da vas zagovarja, lahko stopite v stik z njim neposredno ali prek policije. Če ne poznate zagovornikov, lahko uporabite službo odvetniške zbornice, ki je v stalni pripravljenosti.

iv. Ali sem upravičen/-a do brezplačne pravne pomoči?

Med vsako fazo postopka imate pravico, da izberete lastnega zagovornika ali da zaprosite za pravno pomoč zagovornika. Če gre za kompleksna dejstva ali pravna vprašanja, lahko zaprosite za pravno pomoč zagovornika, ki vam bo dodeljen za celotni postopek. To velja zlasti v kazenskih postopkih zoper tujce, ki niso seznanjeni z avstrijskim pravnim sistemom. V vseh zadevah, ki to zahtevajo, vam bo vsekakor dodeljen zagovornik, če ga ne imenujete sami. Če vas ne zastopa zagovornik, ki izvaja storitev brezplačne pravne pomoči, sami križete stroške dodeljenega zagovornika.

v. Kaj morate vedeti:

a. Domneva nedolžnosti

Tožilstvo mora prekiniti preiskavo, če kaznivo dejanje ni bilo storjeno ali če ugotovljena dejstva ne zadostujejo za obsodbo obtoženca. V vseh drugih primerih, v katerih so dejstva določena z zadostno gotovostjo, mora tožilstvo vložiti tožbo pri pristojnem sodišču.

b. Pravica do molka in pravica posameznika, da ne izpove zoper sebe

Osebe imajo pravico do molka, če bi sicer na primer sebe ali sorodnika (člen 156(1)(1) zakonika o kazenskem postopku (*Strafprozeßordnung*)) izpostavile tveganju kazenskega pregona ali, v povezavi s kazenskim postopkom zoper njih, tveganju, da bi zoper sebe izpovedali več kot v predhodnem pričevanju.

vi. Kateri konkretni zaščitni ukrepi veljajo za otroke?

Če so bili žrtve kaznivih dejanj ali priča nasilju otroci ali mladoletniki, imajo pravico do psihosocialne in pravne pomoči.

D. Kakšni so zakonski roki med preiskavo?

Tožilstvo mora prekiniti preiskavo, če kaznivo dejanje ni bilo storjeno ali če ugotovljena dejstva ne zadostujejo za obsodbo obtoženca. V vseh drugih primerih, v katerih so dejstva določena z zadostno gotovostjo, mora tožilstvo vložiti tožbo pri pristojnem sodišču.

■ Zadnja posodobitev: 15/09/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.